

Fortsatt reformering av tingsrättsorganisationen

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens skrivelse 2002/03:126 Fortsatt reformering av tingsrättsorganisationen. Skrivelsen innehåller en redogörelse av den utvärdering som genomförts av förändringarna i den yttre tingsrättsorganisationen och för planerade förändringar av tingsrättsorganisationen.

I betänkandet behandlar utskottet även de planerade förändringarna i den yttre tingsrättsorganisationen som regeringen redogör för i årets budgetproposition.

Utskottet behandlar också ett antal motioner som väckts med anledning av skrivelsen samt motioner som väckts under den allmänna motionstiden i år och som rör tingsrättsorganisationen.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen samt propositionen i denna del till handlingarna och att riksdagen avslår samtliga motioner.

I ärendet finns fem reservationer och ett särskilt yttrande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Utskottets överväganden.....	5
Inledning.....	5
Reformarbetets inriktning.....	6
Domkretsindelningen.....	8
Det fortsatta reformarbetet.....	9
Regionala projekt.....	11
Tingsrättsorganisationen i Stockholm.....	14
Allmänna domstolar och förvaltningsdomstolar.....	15
Regeringens skrivelse m.m.....	16
Reservationer.....	17
1. Reformarbetets inriktning, punkt 1 (fp).....	17
2. Reformarbetets inriktning, punkt 1 (kd, c).....	17
3. Domkretsindelningen, punkt 2 (kd, c).....	18
4. Det fortsatta reformarbetet, punkt 3 (m, fp, kd, c).....	18
5. Allmänna domstolar och förvaltningsdomstolar, punkt 6 (m, kd).....	19
Särskilt yttrande.....	21
Regionala projekt och Tingsrättsorganisationen i Stockholm, punkt 4 och 5 (m, fp, kd, c).....	21
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	22
Propositionen.....	22
Skrivelsen.....	22
Följdmotioner.....	22
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2003.....	24

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Reformarbetets inriktning

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Ju17 yrkande 1, 2003/04:Ju235 yrkande 2, 2003/04:Ju285 yrkande 2, 2003/04:Ju351 yrkande 1, 2003/04:Ju378 yrkande 2 och 2003/04:Ju465 yrkande 1.

Reservation 1 (fp)

Reservation 2 (kd, c)

2. Domkretsindelningen

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Ju17 yrkande 2, 2003/04:Ju235 yrkande 1, 2003/04:Ju349 yrkande 9, 2003/04:Ju351 yrkande 2 och 2003/04:Ju412 yrkande 2.

Reservation 3 (kd, c)

3. Det fortsatta reformarbetet

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Ju17 yrkande 3, 2002/03:Ju20 yrkandena 1 och 2, 2002/03:Ju23, 2002/03:Ju24 yrkande 1, 2002/03:Ju25 yrkande 1, 2003/04:Ju280 yrkande 2, 2003/04:Ju283 i denna del, 2003/04:Ju349 yrkande 10, 2003/04:Ju351 yrkande 3, 2003/04:Ju376 yrkandena 1 och 2, 2003/04:Ju378 yrkande 3, 2003/04:Ju389 yrkande 1, 2003/04:Ju412 yrkande 3, 2003/04:Ju438 yrkande 2 och 2003/04:Ju477 yrkandena 1 och 2.

Reservation 4 (m, fp, kd, c)

4. Regionala projekt

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Ju18, 2002/03:Ju21 yrkandena 1 och 2, 2002/03:Ju22, 2002/03:Ju24 yrkande 2, 2002/03:Ju25 yrkande 2, 2003/04:Ju253, 2003/04:Ju280 yrkande 1, 2003/04:Ju283 i denna del, 2003/04:Ju285 yrkande 1, 2003/04:Ju293, 2003/04:Ju320 yrkandena 1 och 2, 2003/04:Ju324 yrkandena 1 och 2, 2003/04:Ju327 yrkande 4, 2003/04:Ju335, 2003/04:Ju336, 2003/04:Ju352, 2003/04:Ju368, 2003/04:Ju372, 2003/04:Ju376 yrkande 3, 2003/04:Ju386, 2003/04:Ju389 yrkande 2, 2003/04:Ju397 yrkandena 1–3, 2003/04:Ju463 och 2003/04:Ju470.

5. Tingsrättsorganisationen i Stockholm

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Ju16, 2002/03:Ju19 yrkandena 1 och 2, 2003/04:Ju378 yrkande 1 och 2003/04:Ju473.

6. Allmänna domstolar och förvaltningsdomstolar

Riksdagen avslår motion 2003/04:Ju412 yrkande 1.

Reservation 5 (m, kd)

7. Regeringens skrivelse m.m.

Riksdagen lägger skrivelse 2002/03:126 samt proposition 2003/04:1, utgiftsområde 4 avsnitt 4.5 Domstolarnas yttre organisation till handlingarna.

Stockholm den 30 oktober 2003

På justitieutskottets vägnar

Johan Pehrson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Johan Pehrson (fp), Susanne Eberstein (s), Margareta Sandgren (s), Beatrice Ask (m), Helena Zakariasén (s), Ragnwi Marcelind (kd), Elisebeht Markström (s), Jeppe Johnsson (m), Yilmaz Kerimo (s), Torkild Strandberg (fp), Göran Norlander (s), Joe Frans (s), Leif Björnlod (mp), Kerstin Andersson (s), Hillevi Engström (m), Rolf Olsson (v) och Viviann Gerdin (c).

Utskottets överväganden

Inledning

Regeringen inledde för några år sedan en omfattande reformering av domstolsväsendet. När det gäller den yttre tingsrättsorganisationen rör dessa reformer i stor utsträckning frågor som regeringen själv kan besluta om.

I april 2000 överlämnade regeringen en skrivelse till riksdagen, Reformeringen av domstolsväsendet – en handlingsplan (skr. 1999/2000:106). I handlingsplanen beskrevs de allmänna principer som enligt regeringen borde bilda utgångspunkt vid reformeringen av domstolsväsendet. Regeringen anförde att den avsåg att återkommande lämna redogörelser till riksdagen om hur förändringsarbetet utvecklades. Riksdagen ställde sig i princip bakom de redovisade utgångspunkterna liksom regeringens tankar i fråga om de organisatoriska lösningarna (bet. 1999/2000:JuU22, rskr. 255).

Regeringen informerade i mars 2001 riksdagen om hur reformarbetet i domstolarna hade utvecklats (skr. 2000/01:112). I den skrivelsen redogjordes bl.a. för de organisatoriska förändringar av tingsrättsorganisationen som genomförts och planerats. Regeringen redogjorde även för flera då pågående utredningar som berörde organisationen av domstolarna samt aviserade en utvärdering av genomförda reformer. Utskottet underströk i samband med behandlingen av skrivelsen vikten av att de organisationsförändringar som genomförts också följs upp och utvärderas. Riksdagen ställde sig bakom även den skrivelsen (bet. 2000/01:JuU29, rskr. 283).

I den nu överlämnade skrivelsen (skr. 2002/03:126) redogör regeringen för den utvärdering som genomförts av tidigare förändringar i den yttre tingsrättsorganisationen samt för vissa planerade förändringar.

Regeringen har vidare redovisat ytterligare planerade förändringar i budgetpropositionen för år 2004 (prop. 2003/04:1, utg.omr. 4 avsnitt 4.5 Domstolarnas yttre organisation).

I det följande behandlar utskottet ett antal frågor rörande den yttre tingsrättsorganisationen i vilka det väckts motioner med anledning av regeringens skrivelse. I betänkandet behandlas även de delar av budgetpropositionen som rör planerade förändringar av den yttre tingsrättsorganisationen samt ett antal motioner som väckts under den allmänna motionstiden i år och som rör tingsrättsorganisationen.

Reformarbetets inriktning

Utskottets förslag i korthet

En av utgångspunkterna vid reformeringen av tingsrättsorganisationen är att domstolarna bör finnas på sådana platser i landet att de allra flesta medborgarna har ett rimligt avstånd till en tingsrätt. En annan utgångspunkt är bättre geografisk samordning mellan tingsrätterna och rättsväsendets övriga myndigheter. Härigenom anser utskottet att motionsyrkanden om vikten av ett decentraliserat domstolsväsende som tar hänsyn till medborgarnas berättigade krav på närhet och tillgänglighet samt ett motionsyrkande om bättre samordning mellan tingsrätternas geografiska områden och åklagarorganisationen m.fl. får anses vara tillgodosedda. Jämför reservationerna 1 (fp) och 2 (kd, c).

I enlighet med den handlingsplan som regeringen presenterade våren 2000 bildar följande allmänna principer utgångspunkt vid reformeringen av domstolsväsendet (bet. 1999/2000:JuU22 s. 6).

Domstolarna bör finnas på sådana platser i landet att de allra flesta medborgarna har ett *rimligt avstånd* till en tingsrätt (numera förtydligt till *bibehållen tillgänglighet*). För att även i framtiden klara en snabb och kompetent handläggning fordras en starkt *beredningsorganisation*, som kan renodla domarens arbete till verksamhet som kräver domarens kompetens. För att åstadkomma detta behövs ett större målunderlag än vad de allra minsta tingsrätterna har i dag. Målunderlaget bör vara tillräckligt stort för att möjliggöra *specialisering*. För att säkerställa ett brett *rekryteringsunderlag* måste man se till att domstolarna är attraktiva arbetsplatser med god arbetsmiljö och goda möjligheter till personlig utveckling för de anställda. Behovet av *kompetensutveckling* måste kunna tillgodoses. Starka praktiska skäl talar för en bättre *geografisk samordning* med rättsväsendets övriga myndigheter, framför allt med åklagarorganisationen.

Den organisatoriska lösningen bör enligt handlingsplanen vara att större domkretsar skapas. Här tänkte sig regeringen tre olika modeller. Den första går ut på att tingsrätter läggs samman. Den andra lösningen är att verksamheten bedrivs i en domkrets med permanent verksamhet på flera orter. Detta innebär att de befintliga domstolarna bildar en myndighet med kanslier på flera orter. En tredje lösning är att, i de fall målunderlaget inte bär permanent verksamhet på mer än en ort, tillgängligheten och den lokala förankringen tillgodoses genom att domstolen har s.k. tingsställe vid en eller flera orter. Med tingsställe menas att personal från kansliorten med viss regelbundenhet besöker orten i fråga för att hålla sammanträden för företrädesvis huvudförhandling i brottmål.

Regeringen tillsatte år 2002 en särskild utredare som skulle utvärdera de under perioden 1999–2001 genomförda förändringarna av tingsrättsorganisationen (Ju 2002:11). Utredningen biträdades, förutom av ett antal experter, av

en referensgrupp bestående av representanter för riksdagspartierna. Utredningen redovisade sitt uppdrag genom överlämnandet av betänkandet Förändringar i tingsrättsorganisationen – en utvärdering av sammanläggningar av tingsrätter 1999–2001 (SOU 2003:5). Såvitt avser medborgarnas krav på närhet och tillgänglighet gör utredningen bedömningen att regeringens mål om *bibehållen tillgänglighet* till domstol i allt väsentligt har uppnåtts. Utredningen bedömer även att de genomförda sammanläggningarna generellt har lett till en bättre *geografisk samordning* vad gäller lokaliseringen av tingsrätterna i förhållande till bl.a. åklagarens myndighetsorganisation. Utredningen och dess slutsatser redovisas mer utförligt nedan (s. 9 f.).

I motionerna 2002/03:Ju17, 2003/04:Ju235, 2003/04:Ju285, 2003/04:Ju351 och 2003/04:Ju378 (samtliga c) understryks vikten av ett decentraliserat domstolsväsende. Motionärerna anför bl.a. att förändringarna i domstolsorganisationen inte får ske på bekostnad av medborgarnas berättigade krav på närhet och tillgänglighet.

Vid behandlingen av regeringens skrivelse våren 2001 behandlade utskottet motionsyrkanden om vikten av en lokalt förankrad rättskipning över hela landet. Utskottet pekade då på att en av utgångspunkterna för reformeringen är att domstolarna skall finnas på sådana platser i landet att de allra flesta medborgarna har ett rimligt avstånd till en tingsrätt. Den geografiska närheten till domstolen och domstolens lokala förankring i allmänhet menade utskottet måste få väga tungt. Utskottet ansåg att avståndsfaktorn också hade beaktats vid de genomförda och beslutade organisationsförändringarna. Avslutningsvis konstaterade utskottet att det inte kunde anses föreligga någon principiell meningsmotsättning mellan utskottet och motionärerna i denna fråga, och motionerna avstyrktes (bet. 2000/01:JuU29 s. 6).

Utskottet har därefter, vid behandlingen av yrkanden liknande de nu aktuella, hänvisat till detta uttalande (bet. 2001/02:JuU1 s. 71 f. och bet. 2002/03:JuU1 s. 73).

Utskottet står fast vid sina tidigare uttalanden och föreslår att riksdagen avslår motionerna 2002/03:Ju17, 2003/04:Ju235, 2003/04:Ju285, 2003/04:Ju351 och 2003/04:Ju378 i denna del.

En annan av de principer som gäller för reformarbetet är en bättre samordning med rättsväsendets övriga myndigheter. Enligt utskottets mening får önskemålet i motion 2003/04:Ju465 (fp) – vari understryks vikten av att samordna tingsrätternas geografiska områden med polisens och åklagarorganisationens – anses tillgodosett genom de riktlinjer som lagts fast. Utskottet föreslår därför att motion 2003/04:Ju465 i denna del avslås.

Domkretsindelningen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om att det skall vara riksdagen – i stället för som nu regeringen – som beslutar om indelningen i domsagor. Jämför reservation 3 (kd, c).

I motionerna 2002/03:Ju17, 2003/04:Ju235, 2003/04:Ju349, 2003/04:Ju351 (samtliga c) och 2003/04:Ju412 (kd) begärs att tingsrättsorganisationen skall beslutas av riksdagen.

Enligt 11 kap. 4 § regeringsformen gäller bl.a. att föreskrifter om huvud dragen av domstolarnas organisation meddelas i lag. I 1 kap. 1 § rättegångsbalken stadgas inledningsvis att tingsrätt är allmän underrätt och, om ej annat är föreskrivet, första domstol. Av paragrafens andra stycke framgår att domsaga är tingsrättens domkrets och att regeringen förordnar om indelningen i domsagor.

Tingsrätternas domkretsar bestäms genom förordningen (1982:996) om rikets indelning i domsagor. Även om det sålunda är regeringen som bestämmer om indelningen i domsagor och därmed om antalet tingsrätter får, med hänsyn till de ändringar i anslagsbehov och personaluppsättning som en domsagoreglering kan föranleda, riksdagen ofta ett avgörande inflytande på frågan (se betänkandet Ny domkretsindelning för underrätterna, SOU 1967:4 s. 32).

Utskottet har under de senaste åren återkommande behandlat den här aktuella frågan. Senast skedde detta hösten 2002. Utskottet hänvisade då till tidigare ställningstaganden, som sammanfattningsvis innebär att det inte finns anledning att lagreglera domkretsindelningen eller på annat sätt överföra beslutanderätten till riksdagen. Utskottet förordade i stället den nuvarande ordningen där regeringen informerar riksdagen om kommande förändringar. Att regeringen i sina överväganden beaktar vad riksdagen uttalat om principerna för domstolsorganisationen ansåg utskottet var en självklarhet (bet. 2002/03:JuU1 s. 73 f.).

Utskottet har inte ändrat uppfattning i frågan, och utskottet föreslår att motionerna 2002/03:Ju17, 2003/04:Ju235, 2003/04:Ju349, 2003/04:Ju351 och 2003/04:Ju412 i här behandlade delar avslås.

Det fortsatta reformarbetet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om att det fortsatta reformarbetet med sammanläggningar av tingsrätter skall avbrytas till dess att beslutanderätten rörande tingsrättsorganisationen överförs till riksdagen. Detsamma gäller yrkanden om att reformarbetet skall avbrytas till dess att ytterligare konsekvensanalyser genomförts av hittills gjorda nedläggningar respektive till dess regeringen presenterat en helhetssyn och en heltäckande plan för hela landet. Jämför reservation 4 (m, fp, kd, c).

Regeringen gav i december 2001 Riksrevisionsverket i uppdrag att granska bl.a. om de förändringar av tingsrättsorganisationen som genomförts under perioden 1999–2001 skapat större förutsättningar för att uppnå de mål som regeringen ställt upp för reformeringen av tingsrättsorganisationen.

Riksrevisionsverket redovisade sitt uppdrag till regeringen i maj 2002 i rapporten Tingsrätter i förändring – Granskning av tolv sammanlagda tingsrätter 1999–2001 (RRV 2002:9). Verket bedömer att målet att *bibehålla tillgängligheten* i allt väsentligt har kunnat uppnås. Vidare anser Riksrevisionsverket att *den geografiska samordningen* har ökat mellan domstolar, åklagare och kriminalvård. Enbart det faktum att en tingsrätt ökat i storlek ger förbättrade möjligheter att pröva olika former för att *stärka beredningsorganisationen*. I fråga om möjligheterna till *specialisering* anför verket att de ökat, samtidigt som domarna vid de flesta av de granskade tingsrätterna enligt Riksrevisionsverket menat att målunderlaget för specialisering inte är tillräckligt stort. Huruvida förutsättningarna för *personalrekrytering* förbättrats anser sig verket inte kunna bedöma. Slutligen anser Riksrevisionsverket att förutsättningarna för *kompetensutveckling* ökat något vid de större tingsrätterna. För flertalet tingsrätter är förutsättningarna för att låta personalen delta i kompetensutvecklingen dock oförändrade.

Som anförts tidigare tillsatte regeringen år 2002 en utredning, Utredningen om utvärdering av vissa förändringar i tingsrättsorganisationen. Utredningen hade i uppdrag att – med utgångspunkt i Riksrevisionsverkets granskning – bl.a. bedöma hur de genomförda förändringarna förhåller sig till de mål som regeringen ställt upp för arbetet med att reformera tingsrättsorganisationen.

Utredningen redovisade sitt uppdrag genom överlämnandet av betänkan- det Förändringar i tingsrättsorganisationen – en utvärdering av sammanläggningar av tingsrätter 1999–2001 (SOU 2003:5).

Utredningen framhåller inledningsvis att de granskade sammanläggningarna har genomförts relativt nyligen. Enligt utredningen är det därför inte möjligt att göra några säkra bedömningar och utredningens överväganden måste ses mot den bakgrunden.

Utredningen gör bedömningen att regeringens mål om *bibehållen tillgänglighet* i allt väsentligt har uppnåtts. I vissa fall har detta skett genom att en tingsrätt har flera kansliorter, den s.k. flerortsmodellen. Det finns dock enligt utredningen betydande nackdelar med denna modell, bl.a. minskar den möjligheterna att uppnå övriga mål. Genom att öka storleken på de berörda, genom sammanläggningar bildade, tingsrätterna har det enligt utredningen uppstått bättre förutsättningar för att skapa *stärkta beredningsorganisationer*. Dessa förutsättningar har dock inte tillvaratagits fullt ut. I fråga om *rekrytering av personal* till de berörda tingsrätterna anför utredningen att sammanläggningarna inte synes ha haft någon nämnvärd effekt. Genom att öka storleken på berörda tingsrätter har dessa enligt utredningen fått bättre förutsättningar för *kompetensutveckling*. Sammanläggningarna synes dock så här långt inte ha lett till någon nämnvärd ökning av utbildningen av domare och annan personal. Enligt utredningen har någon nämnvärd effekt med avseende på *specialisering* inte kunnat noteras. Utredningen anser att det är tveksamt om det finns något nämnvärt utrymme för specialisering inom en domstol annat än i de allra största tingsrätterna. De sammanläggningar som omfattas av utvärderingen är alltför begränsade för att kunna ge utrymme åt en ökad specialisering. Vidare anføres att sammanläggningarna generellt har lett till en bättre *geografisk samordning* vad gäller lokaliseringen av tingsrätterna i förhållande till åklagarnas och kriminalvårdens myndighetsorganisationer. Sammanfattningsvis är det utredningens uppfattning att även om de mål som regeringen satt upp endast delvis har uppnåtts bör arbetet med att skapa större och mindre sårbara tingsrätter fortsätta.

Enligt regeringens nu aktuella skrivelse uppnås i allt väsentligt målen med reformeringen av tingsrättsorganisationen genom sammanläggningarna av tingsrätter. Reformeringen av den yttre tingsrättsorganisationen bör därför gå vidare. Sammanläggningarna bör enligt skrivelsen även fortsättningsvis ske stegvis region för region och inte avse alltför begränsade geografiska områden. Information till berörd personal bör lämnas så tidigt som möjligt. Flerortsmodellen bör användas endast om det är särskilt påkallat av omständigheterna i det enskilda fallet eller om det föreligger regionalpolitiska, arbetsmarknadspolitiska eller andra liknande skäl. Beträffande de tingsrätter som redan har flera kansliorter är det regeringens uppfattning att verksamheten måste få prövas under ytterligare någon tid innan man tar ställning till eventuella förändringar i organisationen.

I flera motioner yrkas att det fortsatta reformarbetet med sammanläggningar av tingsrätter skall avbrytas. I motionerna 2002/03:Ju17, 2003/04:Ju349, 2003/04:Ju351 och 2003/04:Ju438 (samtliga c), begärs att regeringen skall avstå från att fatta några beslut angående indelningen i domsagor för tiden fram till dess att beslutanderätten rörande tingsrättsorganisationen överförts till riksdagen. I motionerna 2002/03:Ju20, 2002/03:Ju24, 2002/03:Ju25 och 2003/04:Ju283 (samtliga kd) samt 2003/04:Ju378 (c), 2003/04:Ju389 (kd, c) och 2003/04:Ju412 (kd) begär motionärerna att inga nya sammanläggningar av tingsrätter skall ske till dess att ytterligare konsekvensanalyser

genomförts av hittills gjorda förändringar i tingsrättsorganisationen. I motionerna 2002/03:Ju23 (fp), 2003/04:Ju280 (fp), 2003/04:Ju376 (fp, c) begärs att inga nya sammanläggningar skall ske förrän regeringen presenterat en helhetssyn och en heltäckande plan för hela landet. I motion 2003/04:Ju477 (fp) krävs en parlamentariskt sammansatt utredning av hela domstolväsendet innan ytterligare sammanläggningar sker.

Som anförts tidigare anser utskottet att det inte finns anledning att lagreglera domkretsindelningen eller på annat sätt överföra beslutanderätten till riksdagen. När det gäller konsekvensanalyser kan nämnas att utskottet tidigare har understrukt vikten av att de organisationsförändringar som genomförs följs upp och utvärderas. Så har också skett såvitt avser perioden 1999–2001. Utskottet utgår ifrån att de förändringar som sker i tingsrättsorganisationen även i fortsättningen noggrant kommer att följas upp och utvärderas. Det finns mot denna bakgrund inte anledning att avbryta reformarbetet i avvaktan på ytterligare utvärderingar. Utskottet delar, i likhet med regeringen, utredningens uppfattning att reformarbetet bör fortsätta i enlighet med handlingsplanen och att det bör ske stegvis region för region. Förändringarna bör dock inte omfatta alltför begränsade geografiska områden, då detta kan leda till att en tingsrätt kort tid efter en sammanläggning på nytt blir föremål för organisationsförändringar. I princip bör en genomförd organisationsöversyn ligga fast medan arbetet med att se över organisationen i övriga regioner fortsätter.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 2002/03:Ju20 och 2002/03:Ju23 samt motionerna 2002/03:Ju17, 2002/03:Ju24, 2002/03:Ju25, 2003/04:Ju280, 2003/04:Ju283, 2003/04:Ju349, 2003/04:Ju351, 2003/04:Ju376, 2003/04:Ju378, 2003/04:Ju389, 2003/04:Ju412, 2003/04:Ju438 och 2003/04:Ju477 i här behandlade delar.

Regionala projekt

Utskottets förslag i korthet

I regeringens skrivelse samt i budgetpropositionen redovisas vissa planerade förändringar i tingsrättsorganisationen. Utskottet anser att de föreslagna förändringarna inte innebär något avsteg från de riktlinjer som gäller för reformeringen av tingsrättsorganisationen och avstyrker bifall till motionsyrkanden om att planerade förändringar inte skall genomföras. Vidare avstyrker utskottet bifall till motionsyrkanden om att bevara vissa tingsrätter som inte omfattas av de i skrivelsen och budgetpropositionen redovisade planerade förändringarna.

I skrivelsen redogör regeringen för vissa planerade förändringar av tingsrättsorganisationen. Enligt skrivelsen bör dels Svegs och Östersunds tingsrätter läggas samman till en tingsrätt med kansliort i Östersund och tingsställe i

Sveg, dels Gävle och Sandvikens tingsrätter läggs samman till en tingsrätt med kansliort i Gävle. Målsättningen är att sammanläggningarna skall vara klara senast den 1 april respektive den 1 mars 2004.

I budgetpropositionen för år 2004 redogörs för vissa ytterligare planerade förändringar i tingsrättsorganisationen. Enligt propositionen bör Arvika, Karlstads, Kristinehamns och Sunne tingsrätter läggas samman till en tingsrätt med kansliort i Karlstad. Vidare bör två tingsställen inrättas i länet. Var dessa skall placeras bör övervägas av Karlstads tingsrätt och Domstolsverket. När det gäller tingsrätterna i Kalmar län bör Kalmar, Oskarshamns och Västerviks tingsrätter läggas samman till en tingsrätt med kansliort i Kalmar och tingsställen i Oskarshamn och Västervik. I Västra Götalands län bör Strömstads och Uddevalla tingsrätter läggas samman till en tingsrätt med kansliort i Uddevalla och tingsställe i Strömstad. Vidare bör Vänersborgs och Trollhättans tingsrätter läggas samman till en tingsrätt med kansliort i Vänersborg. Målsättningen är att dessa sammanläggningar skall vara genomförda senast den 1 januari 2005. När det gäller tingsrätterna i Gävleborgs län arbetar Domstolsverket med en komplettering av den tidigare utredningen och enligt regeringen bör resultatet av denna utredning avvaktas innan ställning tas till den framtida tingsrättsorganisationen i länet. Slutligen föreslår regeringen att Helsingborgs tingsrätt bör ha kansliort enbart i Helsingborg och inte som nu i både Helsingborg och Ängelholm. Denna förändring bör genomföras senast den 1 juli 2005.

Flera motionsyrkanden som väckts med anledning av skrivelsen eller under den allmänna motionstiden går ut på att en viss eller vissa av de tingsrätter som omfattas av de redovisade planerade förändringarna skall bevaras. I motionerna 2002/03:Ju18 (c), 2003/04:Ju293 (m), 2003/04:Ju372 (kd) och 2003/04:Ju397 (c) gäller det de tre tingsrätterna i Kalmar län. I motion 2003/04:Ju376 (fp, c) begärs att det skall finnas två tingsrätter i detta län. Vidare begärs i motion 2003/04:Ju397 (c), för det fall någon tingsrätt skall läggas ned, att Kalmar och Västerviks tingsrätter bevaras alternativt att tingsrätten för Kalmar län lokaliseras till Oskarshamn. Slutligen vad gäller Kalmar län begärs i motion 2003/04:Ju386 (s) att regeringen skall följa upp de förändringar av tingsrättsorganisationen som genomförs i Kalmar län. I motion 2002/03:Ju21 (kd) yrkar motionären i första hand att Vänersborgs och Trollhättans tingsrätter skall bevaras och i andra hand att Vänersborgs tingsrätt skall väljas som kansliort vid en sammanläggning. Även i motion 2003/04:Ju335 (kd) begärs att Trollhättans tingsrätt skall bevaras. I motionerna 2002/03:Ju22 (kd), 2003/04:Ju336 (kd) samt 2003/04:Ju368 (fp, c) gäller begäran Strömstads tingsrätt och i motionerna 2002/03:Ju24 (kd) samt 2003/04:Ju327 (fp) de mindre tingsrätterna i Värmland. I motion 2003/04:Ju280 (fp) begär motionären att Sandvikens tingsrätt skall bevaras.

Utskottet kan inte finna att de nu angivna förändringarna i tingsrättsorganisationen skulle innebära något avsteg från de riktlinjer som gäller för reformeringen av tingsrättsorganisationen och som riksdagen har ställt sig bakom. Såväl behovet av lokal förankring som de geografiska förhållandena

på respektive ort har beaktats av regeringen. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 2002/03:Ju18, 2002/03:Ju22 2003/04:Ju293, 2003/04:Ju335, 2003/04:Ju336, 2003/04:Ju368, 2003/04:Ju372, 2003/04:Ju386 och 2003/04:Ju397 samt motionerna 2002/03:Ju21, 2002/03:Ju24, 2003/04:Ju280, 2003/04:Ju327 och 2003/04:Ju376 i här behandlade delar.

Andrahandsyrkandet i motion 2002/03:JuU21 om att Vänersborg skall väljas som kansliort vid en sammanläggning mellan Vänersborgs och Trollhättans tingsrätter är tillgodosett genom regeringens förslag. Utskottet avstyrker motionen även i denna del.

Flera andra motionsyrkanden som väckts med anledning av skrivelsen eller under den allmänna motionstiden rör domstolar som inte omfattas av de planerade förändringar som redovisas i skrivelsen eller budgetpropositionen. I motionerna 2002/03:Ju25 (kd), 2003/04:Ju280 (fp), 2003/04:Ju320 (m) och 2003/04:Ju389 (kd, c) begärs att Bollnäs och Hudiksvalls tingsrätter skall bevaras. I motion 2003/04:Ju470 (s) rör begäran endast Hudiksvalls tingsrätt. Som alternativ framförs i motion 2003/04:Ju320 att det i Gävleborgs län skall finnas två tingsrätter, i Gävle respektive Söderhamn. I motion 2003/04:Ju253 (fp) och motion 2003/04:Ju283 (kd) begärs att Göta hovrätt skall bevaras. I den senare begärs även att Värnamo och Eksjö tingsrätter skall bevaras. I motion 2003/04:Ju285 (c) begärs att tingsrätterna i Skaraborgs län skall bevaras. I motion 2003/04:Ju324 (fp) betonar motionären rättväsendets myndigheters regionalpolitiska ansvar och hon begär bl.a. att Lycksele tingsrätt skall bevaras. Slutligen begärs i motion 2003/04:Ju352 (fp) att Alingsås tingsrätt skall bevaras och i motion 2003/04:Ju463 (s) att Trelleborgs tingsrätt skall bevaras.

Utskottet har tidigare ansett att det följer av den principiella inställning till reformarbetet inom domstolväsendet som riksdagen intagit att den inte bör ta ställning till motionsyrkanden rörande enskilda tingsrätter för vilka regeringen för närvarande inte planerar någon förändring. I den mån de aktuella tingsrätterna skulle komma att beröras av nedläggningar eller sammanläggningar kommer riksdagen att få tillfälle att ta ställning därtill när regeringen anmäler sådana organisationsförändringar (bet. 2002/03:JuU1 s. 75).

När det gäller Göta hovrätt kan tilläggas att frågan om vilka hovrätter som skall finnas regleras i 2 kap. 6 § rättegångsbalken. Till skillnad mot den yttre tingsrättsorganisationen är detta således inte en fråga som regeringen själv kan besluta om.

Utskottet har inte ändrat uppfattning i frågan, och utskottet föreslår att riksdagen avslår motionerna 2003/04:Ju253, 2003/04:Ju320, 2003/04:Ju324, 2003/04:Ju352, 2003/04:Ju463 och 2003/04:Ju470 samt motionerna 2002/03:Ju25, 2003/04:Ju280, 2003/04:Ju283, 2003/04:Ju285 och 2003/04:Ju389 i här behandlade delar.

Tingsrättsorganisationen i Stockholm

Utskottets förslag i korthet

I skrivelsen föreslår regeringen en ny organisation för tingsrätterna i Stockholms län. Regeringen avser att ge Domstolsverket i uppdrag att utifrån en i skrivelsen angiven inriktning lämna förslag till närmare lokalisering av och domkretsindelning för de tingsrätter som berörs av omorganisationen. Utskottet ställer sig positivt till förslaget och avstyrker motionsyrkanden med andra förslag rörande tingsrättsorganisationen i Stockholms län.

I uppföljningen till handlingsplanen anförde regeringen att det fanns skäl att se över tingsrättsorganisationen i Stockholmsområdet, vilket utskottet såg med tillfredsställelse (bet. 2000/01:JuU29 s. 9).

Därefter gav regeringen en utredare i uppdrag att se över Stockholms tingsrätts ledningsfunktioner m.m. samt, om det framstod som lämpligt, att lämna förslag på förändringar av tingsrättsorganisationen i Stockholms län. I delrapporten Framtidens tingsrättsorganisation i Stockholms län (dnr Ju2002/7970), som lämnades i november 2002, redovisade utredaren sitt förslag till ny organisation. Förslaget innebar att det, förutom Norrtälje tingsrätt, skulle finnas tre tingsrätter i länet, en i innerstaden, en i norr och en i söder. En alternativ lösning med fem tingsrätter presenterades också.

Enligt regeringen har flera remissinstanser anført att Stockholms län är ett tillväxtområde och att utredarens förslag skulle leda till alltför stora arbetsplatser. Detta anser remissinstanserna talar för fem tingsrätter. Mot denna bakgrund anser regeringen att den alternativa lösningen är att föredra framför utredarens förslag. Regeringen anser dock till skillnad från utredaren att Södertälje tingsrätt inte bör föras samman med någon av de övriga domstolarna. Regeringen föreslår i stället en förändring av tingsrättsorganisationen i Stockholms län som innebär att det kommer att finnas sju tingsrätter i länet. Stockholms tingsrätt bör minskas genom att de delar av Stockholms kommun som utgör västerort och söderort förs från tingsrättens domkrets. Västerortsmålen bör föras till Solna tingsrätt och söderortsmålen till Nacka tingsrätt. Handens och Huddinge tingsrätter bör läggas samman till en ny tingsrätt, Södertörns tingsrätt, med kansliort i Huddinge kommun. Sollentuna och Södra Roslags tingsrätter bör läggas samman till en ny tingsrätt, Attunda tingsrätt, med kansliort i Sollentuna kommun. Södertörns tingsrätt bör vara miljödomstol och fastighetsdomstol samt handlägga länets utsökningsmål.

Enligt skrivelsen skall Domstolsverket ges i uppdrag att utifrån den angivna inriktningen lämna förslag till närmare lokalisering och domkretsindelning av de tingsrätter som berörs av omorganisationen. Målsättningen är att förändringarna i tingsrättsorganisationen skall vara genomförda den 31 december 2005.

Domstolsverket gör ingen närmare analys eller bedömning av kostnaderna för lokaler m.m. i samband med att verket tar fram förslag till förändringar i tingsrättsorganisationen. Däremot följer verket i efterhand upp effekterna av förändringarna.

I motion 2002/03:Ju16 (m) begärs att regeringen skall ge Domstolsverket ett öppet mandat att föreslå lokaliseringen av sju tingsrätter i Stockholms län samt domkretsindelningen för dessa. I motion 2002/03:Ju19 (fp) yrkas att det i skrivelsen framställda förslaget om att fastslå Södertälje och Huddinge som kansliorter på Södertörn ej genomförs och att Domstolsverket i stället får ett öppet mandat att ytterligare utreda frågan om kansliorter på Södertörn. Motionären i motion 2003/04:Ju378 (c) begär att Södertälje och Norrtälje tingsrätter skall bevaras. Slutligen begärs i motion 2003/04:Ju473 (s) att regeringen noga skall följa upp planerade förändringar av tingsrättsorganisationen i Stockholms län.

Enligt utskottet innebär förslaget till ny organisation av tingsrätterna i Stockholms län inte något avsteg från de riktlinjer som gäller för reformeringen av tingsrättsorganisationen och som riksdagen ställt sig bakom. Det är dock uppenbart att investeringskostnaderna blir höga. Som utskottet tidigare uttalat utgår utskottet ifrån att samtliga förändringar i tingsrättsorganisationen kommer att följas upp och utvärderas. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 2002/03:Ju16, 2002/03:Ju19 och 2003/04:Ju473.

Södertälje och Norrtälje tingsrätt berörs inte av de föreslagna förändringarna av tingsrättsorganisationen i Stockholms län. Som anförts ovan är det utskottets uppfattning att riksdagen inte bör ta ställning till motionsyrkanden rörande enskilda tingsrätter för vilka regeringen inte planerar någon förändring. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 2003/04:Ju378 i denna del.

Allmänna domstolar och förvaltningsdomstolar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår ett motionsyrkande om att de allmänna domstolarna skall läggas samman med förvaltningsdomstolarna. Jämför reservation 5 (m, kd).

I motion 2003/04:Ju412 (kd) anförts att de allmänna domstolarna och förvaltningsdomstolarna på sikt bör läggas samman.

Utskottet har vid flera tillfällen haft att ta ställning till liknande motionsyrkanden. I den principiella frågan om sammanläggning har utskottet anförts att det för sin del inte vill bestrida att det kan finnas vissa fördelar med en sammanläggning av de båda domstolsorganisationerna. En sådan ordning skulle enligt utskottet antagligen framstå som lättare att överblicka för enskilda. Medborgarperspektivet skulle alltså tjäna på det. Mot en sådan

ordning har utskottet dock ansett att man måste ställa nackdelar som också de har sitt samband med just medborgarperspektivet. En viktig fråga i det sammanhanget har enligt utskottets mening varit att allmänhetens berättigade krav på en kompetent rättskipning kräver specialisering. En förändring mot en sammanläggning av domstolsslagen skulle kunna leda till att specialiseringen tunnast ut. Utskottet har vidare konstaterat att de övriga fördelar som en sammanläggning skulle kunna erbjuda också kan tas till vara inom ramen för en sådan inriktning av reformarbetet som regeringen tagit upp i sin handlingsplan för reformeringen av domstolsväsendet, dvs. mot gemensam ledning och administrativ samverkan (bet. 2002/03:JuU1 s. 75 f.).

Sådan samverkan är numera möjlig i enlighet med de ändringar av rättegångsbalken respektive lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar som trädde i kraft den 1 januari 2003 (SFS 2002:996-997). I samband med lagändringen tog regeringen också upp frågan om en integrerad domstolsorganisation. Bedömningen som gjordes i den delen var att de två domstolsorganisationerna för överskådlig tid kommer att bestå (prop. 2002/03:4 s. 12 f., bet. JuU2, rskr. 21).

Senast utskottet behandlade frågan om sammanläggning av de allmänna domstolarna och förvaltningsdomstolarna var hösten 2002. Utskottet gjorde då samma bedömning som regeringen rörande en integrerad domstolsorganisation. Reformarbetet borde därför, i varje fall för närvarande, inriktas på administrativ samverkan. Utskottet kunde mot denna bakgrund inte ställa sig bakom ett önskemål om sammanläggning motsvarande det nu aktuella (bet. 2002/03:JuU1 s. 75 f.).

Utskottet har inte någon annan uppfattning i dag och föreslår att riksdagen avslår motion 2003/04:Ju412 i denna del.

Regeringens skrivelse m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse samt budgetpropositionen i här behandlad del till handlingarna.

I övrigt har utskottet ingenting att anföra med anledning av skrivelsen samt propositionen.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse samt budgetpropositionen i här behandlad del till handlingarna.

Reservationer

1. Reformarbetets inriktning, punkt 1 (fp)

av Johan Pehrson (fp) och Torkild Strandberg (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om reformarbetets inriktning. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Ju465 yrkande 1 och avslår motionerna 2002/03:Ju17 yrkande 1, 2003/04:Ju235 yrkande 2, 2003/04:Ju285 yrkande 2, 2003/04:Ju351 yrkande 1 och 2003/04:Ju378 yrkande 2.

Ställningstagande

Enligt vår mening är det nödvändigt med en bättre samordning av tingsrätternas, åklagarmyndigheternas och polisens geografiska ansvarsområden. Genom en sådan samordning skulle effektiviteten i hela rättskedjan kunna öka, vilket skulle leda till ett bättre resursutnyttjande.

Det får ankomma på regeringen att ge de direktiv som behövs för att myndigheterna bättre skall samordna sina verksamheter. Vi ställer oss alltså bakom motion 2003/04:Ju465 i denna del. I fråga om övriga här aktuella motioner har vi samma uppfattning som majoriteten.

2. Reformarbetets inriktning, punkt 1 (kd, c)

av Ragnwi Marcelind (kd) och Viviann Gerdin (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om reformarbetets inriktning. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Ju17 yrkande 1, 2003/04:Ju235 yrkande 2, 2003/04:Ju285 yrkande 2, 2003/04:Ju351 yrkande 1 och 2003/04:Ju378 yrkande 2 och avslår motion 2003/04:Ju465 yrkande 1.

Ställningstagande

Utgångspunkten för reformeringen av tingsrättsorganisationen skall vara ett decentraliserat domstolsväsende. Vi anser att medborgarperspektivet inte har fått ett tillräckligt stort utrymme i regeringens överväganden. Här står med-

borgarnas krav på tillgänglighet i förgrunden. Detta innebär i praktiken att alla måste ha någorlunda nära till en tingsrätt. Med en sådan ordning åstadkommer man också en lokal förankring i den dömande verksamheten. Detta bör regeringen beakta i det fortsatta reformarbetet.

Vi ställer oss alltså bakom motionerna 2002/03:Ju17, 2003/04:Ju235, 2003/04:Ju285, 2003/04:Ju351 och 2003/04:Ju378 i här aktuella delar. I fråga om motion 2003/04:Ju465 i berörd del har vi samma uppfattning som majoriteten.

3. Domkretsindelningen, punkt 2 (kd, c)

av Ragnwi Marcelind (kd) och Viviann Gerdin (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om domkretsindelningen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Ju17 yrkande 2, 2003/04:Ju235 yrkande 1, 2003/04:Ju349 yrkande 9, 2003/04:Ju351 yrkande 2 och 2003/04:Ju412 yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att förändringarna i domstolsorganisationen bör ha en bred politisk förankring. Det är därför lämpligt att dessa beslutas av riksdagen, som därigenom ges en direkt möjlighet att påverka reformarbetet. Domkretsindelningen bör därför regleras i rättegångsbalken. En sådan ordning skulle också ligga mer i linje med regeringsformens krav på att huvuddragen i domstolsorganisationen skall anges i lag och de krav som Europakonventionen ställer på att domstolar skall vara upprättade enligt lag. Över huvud taget skulle en lagreglering bidra till ett ökat skydd för de enskilda domstolarnas självständighet.

Regeringen bör ges i uppdrag att återkomma till riksdagen med ett lagförslag i enlighet med det anförda.

Vi ställer oss alltså bakom motionerna 2002/03:Ju17, 2003/04:Ju235, 2003/04:Ju349, 2003/04:Ju351 och 2003/04:Ju412 i här berörda delar.

4. Det fortsatta reformarbetet, punkt 3 (m, fp, kd, c)

av Johan Pehrson (fp), Beatrice Ask (m), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johnsson (m), Torkild Strandberg (fp), Hillevi Engström (m) och Viviann Gerdin (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om det fortsatta reformarbetet. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Ju17 yrkande 3, 2002/03:Ju20 yrkandena 1 och 2, 2002/03:Ju23, 2002/03:Ju24 yrkande 1, 2002/03:Ju25 yrkande 1, 2003/04:Ju280 yrkande 2, 2003/04:Ju283 i denna del, 2003/04:Ju349 yrkande 10, 2003/04:Ju351 yrkande 3, 2003/04:Ju376 yrkandena 1 och 2, 2003/04:Ju378 yrkande 3, 2003/04:Ju389 yrkande 1, 2003/04:Ju412 yrkande 3, 2003/04:Ju438 yrkande 2 och 2003/04:Ju477 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Innan ytterligare förändring av tingsrättsorganisationen genomförs måste ett samlat grepp tas. Det behövs en helhetssyn av hur den framtida tingsrättsorganisationen skall se ut och en långsiktig plan för eventuella kommande sammanläggningar. Den pågående reformeringen av domstolsväsendet får heller inte göras till ett kostnadsbesparingsprojekt. Medborgarperspektivet, med tyngdpunkt på tillgänglighet och lokal förankring, bör värderas högre än vad det hitintills har gjort. Redan i dag är det förenat med stora svårigheter att få vittnen att inställa sig till domstol. Med ännu längre avstånd till domstolen kommer detta att bli ännu mera bekymmersamt. Till grund för det fortsatta arbetet bör ligga en omfattande utvärdering och konsekvensanalys av de förändringar som hittills genomförts. Regeringen bör få i uppdrag att tillsätta en utredning med uppdrag att belysa inte bara konsekvenserna för rättsväsendet utan också konsekvenserna för de orter som drabbas av nedläggningarna. Även kostnaderna för de planerade förändringarna i form av t.ex. nya domstolsbyggnader bör granskas. Vidare är det viktigt att större förändringar av domstolsorganisationen har en bred politisk förankring. Innan dessa åtgärder har vidtagits skall inga ytterligare sammanläggningar eller nedläggningar av tingsrätter genomföras.

Vi ställer oss alltså bakom motionerna 2002/03:Ju20 och 2002/03:Ju23 samt motionerna 2002/03:Ju17, 2002/03:Ju24, 2002/03:Ju25, 2003/04:Ju280, 2003/04:Ju283, 2003/04:Ju349, 2003/04:Ju351, 2003/04:Ju376, 2003/04:Ju378, 2003/04:Ju389, 2003/04:Ju412, 2003/04:Ju438 och 2003/04:Ju477 i här behandlade delar.

5. Allmänna domstolar och förvaltningsdomstolar, punkt 6 (m, kd)

av Beatrice Ask (m), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johnsson (m) och Hillevi Engström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om allmänna domstolar och förvaltningsdomstolar. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Ju412 yrkande 1.

Ställningstagande

På längre sikt bör de allmänna domstolarna och de allmänna förvaltningsdomstolarna läggas samman. Härigenom skapas möjlighet att behålla dömande verksamhet på fler orter. Som vi ser det skulle en sådan ordning medverka till att domstolsväsendet uppfattas mer enhetligt. Även från personalsynpunkt finns det skäl att överväga en sådan förändring. Det bör ankomma på regeringen att beakta det anförda inom ramen för det fortsatta reformarbetet.

Vi ställer oss således bakom motion 2003/04:Ju412 i denna del.

Särskilt yttrande

Regionala projekt och Tingsrättsorganisationen i Stockholm, punkt 4 och 5 (m, fp, kd, c)

Johan Pehrson (fp), Beatrice Ask (m), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johnsson (m), Torkild Strandberg (fp), Hillevi Engström (m) och Viviann Gerdin (c) anför:

Av vad vi anført i vår reservation mot det fortsatta reformarbetet følger att vi för närvarande motsätter oss alla sammanläggningar eller nedläggningar av ytterligare tingsrätter. Detta gäller självklart samtliga de tingsrätter som berörs av regeringens redovisade planerade organisationsförändringar. Då vi tidigare reserverat oss mot hela det pågående s.k. reformarbetet har vi emellertid valt att inte nu reservera oss till förmån för motionsyrkanden rörande bevarandet av enskilda tingsrätter.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2003/04:1 Budgetpropositionen för 2004 Utgiftsområde 4:

2. I proposition 2003/04:1 utgiftsområde 4 avsnitt 4.5, Domstolarnas yttre organisation redovisas planerade förändringar av tingsrättsorganisationen.

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2002/03:126 Fortsatt reformering av tingsrättsorganisationen.

Följdmotioner

2002/03:Ju16 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Stockholms län bör ha sju tingsrätter och att Domstolsverket ges ett öppet uppdrag att föreslå den närmare lokaliseringen, namnsättningen och lagregleringen för detta.

2002/03:Ju17 av Johan Linander m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en decentraliserad tingsrättsorganisation.
2. Riksdagen beslutar om sådan ändring av 1 kap. 1 § rättegångsbalken att riksdagen skall ha beslutanderätten angående indelningen i domsagor.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen inte skall fatta några beslut om nedläggning av någon tingsrätt innan riksdagen har beslutanderätten angående indelningen i domsagor.

2002/03:Ju18 av Agne Hansson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att bevara nuvarande tre tingsrätter i Kalmar län.

2002/03:Ju19 av Karin Pilsäter (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det i skrivelsen framförda förslaget om att fastslå Södertälje och Haninge som tingsrättsorter på Södertörn ej genomförs.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Domstolsverket bör ges ett öppet mandat att utifrån fortsatt prövning besluta om tingsorter på Södertörn.

2002/03:Ju20 av Ragnwi Marcelind m.fl. (kd):

1. Riksdagen begär att regeringen avbryter det pågående s.k. reformarbetet av tingsrättsorganisationen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avvakta fortsatt omorganisation inom domstolsväsendet tills ytterligare konsekvensanalyser genomförts av hittills genomförda nedläggningar.

2002/03:Ju21 av Ingemar Vänerlöv (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Vänersborgs och Trollhättans tingsrätter bör vara kvar som självständiga domstolar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att om en sammanläggning av Vänersborgs och Trollhättans tingsrätter är ofrånkomlig skall Vänersborg väljas som kansliort.

2002/03:Ju22 av Ingemar Vänerlöv och Rosita Runegrund (båda kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Strömstads tingsrätt bör vara kvar som en självständig domstol.

2002/03:Ju23 av Johan Pehrson m.fl. (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sammanslagning av tingsrätter.

2002/03:Ju24 av Dan Kihlström (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avvakta fortsatt omorganisation inom domstolsväsendet tills ytterligare konsekvensanalyser genomförts av hittills genomförda nedläggningar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om de mindre tingsrätterna i Värmland.

2002/03:Ju25 av Ragnwi Marcelind (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avvakta fortsatt omorganisation inom domstolsväsendet tills ytterligare konsekvensanalyser genomförts av hittills genomförda nedläggningar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om domstolsorganisationen i Gävleborgs län.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2003

2003/04:Ju235 av Viviann Gerdin (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att riksdagen ska besluta hur tingsrätterna ska organiseras.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att medborgarperspektivet ska väga tungt vid organisation av våra domstolar.

2003/04:Ju253 av Tobias Krantz (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om domstolsväsendets organisation och framtiden för Göta hovrätt.

2003/04:Ju280 av Hans Backman (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att planerna på att slå samman tingsrätterna i Bollnäs, Hudiksvall och Sandviken med Gävle tingsrätt skall stoppas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att innan några som helst större ingrepp får ske i domstolsorganisationen så måste en total genomgång av hela domstolsväsendets organisation och framtid göras.

2003/04:Ju283 av Maria Larsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en konsekvensanalys av redan beslutade nedläggningar inom domstolsväsendet och att en nedläggning av Värnamo och Eksjö tingsrätt samt Göta domstol inte får göras.

2003/04:Ju285 av Birgitta Carlsson (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att riksdagen säkerställer att tingsrätterna inte skall centraliseras till en ort i Skaraborg.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att tingsrätter har lokal förankring och lättillgänglighet.

2003/04:Ju293 av Nils Fredrik Aurelius (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inte sammanföra alla tingsrätter i Kalmar län.

2003/04:Ju320 av Patrik Norinder (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bibehållande av nuvarande tingsrättsorganisation i Gävleborgs län.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att som andrahandsalternativ inrätta två tingsrätter med Gävle och Söderhamn som kansliorter.

2003/04:Ju324 av Yvonne Ångström (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att bibehålla ett fungerande rättsväsende i hela Västerbottens län.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ansvariga myndigheter - Domstolsverket, Rikspolisstyrelsen och Riksåklagaren - tar sitt regionalpolitiska ansvar fullt ut vad gäller Västerbottens län.

2003/04:Ju327 av Runar Patriksson (fp):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nedläggning av tingsrätterna i Arvika, Kristinehamn och Sunne.

2003/04:Ju335 av Ingemar Vänerlöv (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Trollhättans tingsrätt bör vara kvar som självständig domstol.

2003/04:Ju336 av Ingemar Vänerlöv och Rosita Runegrund (båda kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Strömstads tingsrätt bör vara kvar som en självständig domstol.

2003/04:Ju349 av Johan Linander m.fl. (c):

9. Riksdagen beslutar om sådan ändring av 1 kap. 1 § rättegångsbalken att riksdagen skall ha beslutanderätten angående indelningen i domsagor.

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen inte skall fatta några beslut om nedläggning av någon tingsrätt innan riksdagen har beslutanderätten angående indelningen i domsagor.

2003/04:Ju351 av Anders Larsson (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om grunden för organisation av tingsrättsverksamheten.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att riksdagen skall besluta om rättsväsendets organisation.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att planerade nedläggningar av tingsrätter skall stoppas.

2003/04:Ju352 av Anita Brodén och Jan Ertsborn (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att behålla tingsrätten i Alingsås.

2003/04:Ju368 av Lars Tysklind m.fl. (fp, c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att behålla tingsrätten i Strömstad.

2003/04:Ju372 av Chatrine Pålsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en konsekvensanalys av redan beslutade nedläggningar inom domstolsväsendet och att nedläggelser av Oskarshamns och Västerviks tingsrätter inte får ske.

2003/04:Ju376 av Sverker Thorén m.fl. (fp, c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att nu stanna upp den pågående förändringen av tingsrättsorganisationen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att göra en noggrann helhetsanalys av domstolsorganisationen i landet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Kalmar län bör ha två tingsrätter.

2003/04:Ju378 av Kerstin Lundgren (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Norrtälje tingsrätt och Södertälje tingsrätt.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utveckla en domstolspolitik för en ny tid.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kravet på en förnyad uppföljning och utvärdering av genomförda förändringar av tingsrättsorganisationen.

2003/04:Ju386 av Krister Örnfjäder (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tingsrättsorganisationen i Kalmar län.

2003/04:Ju389 av Ragnwi Marcelind och Sven Bergström (kd, c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en konsekvensanalys av redan beslutade nedläggningar inom domstolsväsendet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att nedläggelser av Bollnäs och Hudiksvalls tingsrätter inte får ske.

2003/04:Ju397 av Agne Hansson (c):

1. Riksdagen beslutar avslå regeringens förslag om nedläggningar av tingsrätter i Kalmar län.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tingsrätterna i Kalmar och Västervik behålls.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tingsrätten för Kalmar län lokaliseras till Oskarshamn.

2003/04:Ju412 av Ragnwi Marcelind m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att sammanlägga de allmänna domstolarna med förvaltningsdomstolarna.
2. Riksdagen begär att regeringen utreder huvudmannskapet för domstolarna i syfte att ge riksdagen rätt att fastställa domstolsorganisationen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inga beslut om nedläggning av tingsrätter skall fattas innan ytterligare konsekvensanalyser genomförts av hittills genomförda nedläggningar.

2003/04:Ju438 av Annika Qarlsson (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen inte skall fatta några beslut om nedläggning av någon tingsrätt innan riksdagen har beslutanderätten angående indelningen i domstolar.

2003/04:Ju463 av Catherine Persson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Trelleborgs tingsrätt.

2003/04:Ju465 av Johan Pehrson m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av en fungerande rättskedja och samordning inom rättsväsendet.

2003/04:Ju470 av Kenth Högström m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om tingsrättsorganisationen i Gävleborgs län.

2003/04:Ju473 av Niclas Lindberg och Eva Arvidsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att noga följa utvecklingen inom den reformerade tingsrättsorganisationen och vid behov föreslå justeringar.

2003/04:Ju477 av Johan Pehrson m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en parlamentarisk utredning om hela den framtida domstolsorganisationen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avvakta med vidare förändringar i tingsrättsorganisationen.